

Επίσκεψη στην Μονή Παμμακάριστου στην Κωνσταντινούπολη

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός](#)

Η Μονή Παμμακάριστου! Σπάνια ομορφιά που σαγηνεύει

Στην Πόλη υπάρχει μια κατηγορία ενδόξων και ιστορικών ναών που όμως κυρίως λόγω του σημείου που βρίσκονται, δεν απολαμβάνουν και την πρέπουσα επισκεψιμότητα. Επιπλέον φταίει και ο τρόπος που τα ταξιδιωτικά γραφεία κατανέμουν το πρόγραμμα των επισκέψεων αλλά και η νοοτροπία πολλών επισκεπτών που θεωρούν σωστό να δούν και να ανακαλύψουν την Βασιλεύουσα μέσα από ένα ταξιδιωτικό λεωφορείο και με επιλεγμένες στάσεις. Ευτυχώς εγώ ποτέ δεν είχα την ευκαιρία να κάνω κάτι τέτοιο και από την πρώτη στιγμή που βρέθηκα εδώ, ανακάλυψα την Πόλη περπατώντας. Ένα από τα σημεία που με χαρά διασχίζω και βρίσκομαι ξανά και ξανά είναι οι φτωχογειτονιές του Fatih και το στενάκι που οδηγεί στην ιστορική Μονή Παμμακάριστου.

Το χτίσιμο και επέκταση της Μονής συνέβη σταδιακά και ξεκινά από ένα μέλος της οικογενείας των Κομνηνών. Σε αυτό το αρχικό κτίσμα ο Μιχαήλ Γλαβάς Δούκας Ταρχανιώτης έχτισε την Μονή το 1294, για να προσθέσει, μετά τον θάνατό του, η γυναίκα του, Μαρία Δούκαινα, το παρεκκλήσι.

Τι γαμπέρια από την Πόλη;

Με θέα τις φτωχογειτονιές του Fatih, το Φανάρι
και την Μεγάλη του Γένους Σχολή

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Η Μονή διαθέτει αξιοζήλευτη κεραμόπλαστη διακόσμηση

Στον χώρο της Μονής υπάρχουν τάφοι αυτοκρατόρων και μελών της οικογενείας των Κομνηνών και των Παλαιολόγων, όπως επίσης και ο τάφος του Μιχαήλ Γλαβά στο παρεκκλήσι καθώς και πλήθος αριστοκρατών της εποχής μετά την Άλωση. Πόσοι τάφοι και πόσα λείψανα αυτοκρατόρων και σπουδαίων ανθρώπων βρίσκονται ξεχασμένα στα αγιασμένα χώματα της Πόλης είναι ασύλληπτο να το χωρέσει ο απλός νους.

Στην σπουδαιότητα της Μονής προσθέτεται το γεγονός πως η Παμμακάριστος παρέμεινε στα χέρια των Ελλήνων και μετά την Άλωση και απ'το 1456 αποτέλεσε την έδρα του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Μάλιστα υπάρχει ο θρύλος που θέλει τον Μωάμεθ τον Πορθητή να συναντιέται εδώ με τον Γεννάδιο Σχολάριο και να συζητούν πολιτικά και θρησκευτικά θέματα καθώς και ζητήματα γύρω από τα προνόμια της εκκλησίας. 131 χρόνια παρέμεινε εδώ η έδρα ώσπου ακολούθησε η βίαια εκδίωξη και η μετατροπή σε τζαμί.

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Η Παμμακάριστος από την ανατολική πλευρά με το κτίσμα δεξιά να είναι μεταγενέστερο και για τις ανάγκες του mihrab

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Νωπογραφία από το εσωτερικό του
παρεκκλησίου που απεικονίζει τους 3 μάγους

Τι γαμπέριο από την Πόλη;

Απομεινάρια fresco σε πολλά σημεία

Από το 1951, αμερικάνοι συντηρητές έφεραν ξανά στην επιφάνεια τα υπέροχα ψηφιδωτά του παρεκκλησίου που με την στιλπνότητα και την ποικιλία των χρωμάτων τους με εντυπωσίασαν, μαγνητίζοντας την ματιά μου προς τα πάνω. Το εσωτερικό συμπληρώνεται με πανέμορφα λεβητοειδή κιονόκρανα, μάρμαρα και λεπτομερέστατη κεραμικόπλαστη διακόσμηση.

Τι γαμπέριο από την Πόλη;

Ψηφιδωτό από τα νότια ημιτρούλια

Τι γομπέρια από την Πόλη;

Ο τρούλος με τον Παντοκράτορα, τα υπόλοιπα καταπληκτικά ψηφιδωτά και τον κίονα που διατηρεί ακόμα λίγο από το αρχικό του χρώμα!

Τι γομπέρια από την Πόλη;

Τα αριστουργήματα των ψηφιδωτών εντυπωσιάζουν τόσο καλλιτεχνικά όσο και ως μέσο θρησκευτικής έκφρασης

Τι γαμπέρια από την Πόλη;

Λεβητοειδές κιονόκρανο. Η επίπεδη γλυπτή διακόσμηση αποτελεί τον κατεξοχήν βυζαντινό τύπο κίονα

Αρχιτεκτονικά ο ναός διαθέτει τριπλό ιερό βήμα με ημιθούλια που ουσιαστικά δίνουν την εντύπωση πως είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους. Έτσι ο επισκέπτης αρχικά νομίζει πως βρίσκεται στον κυρίως χώρο της Παμμακάριστου μα ουσιαστικά βρίσκεται μόνον στο νότιο παρεκκλήσι που είναι αφιερωμένο στον Χριστό Υπεράγαθο. Ο κυρίως ναός της Μονής είναι ακόμα τζαμί και υπάρχει διαφορετική είσοδος για εκεί και μόνον το παρεκκλήσι με τα ψηφιδωτά λειτουργεί ως μουσείο.

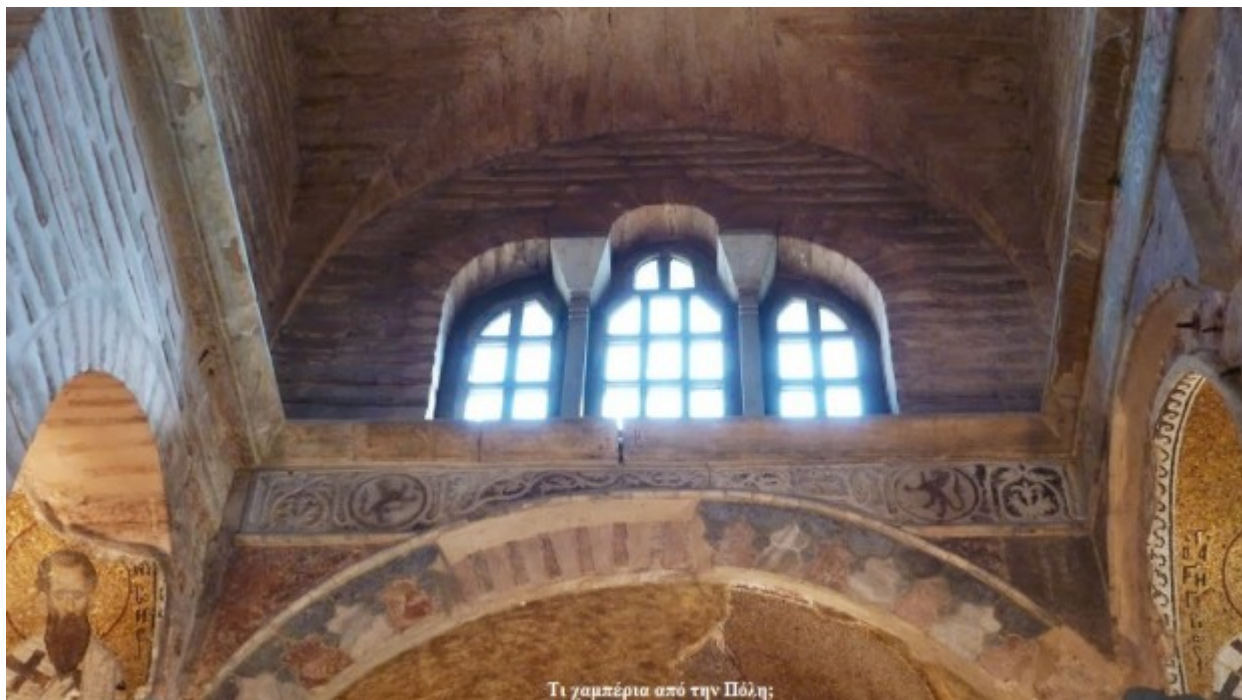
Τι γαμπέρια από την Πόλη;

Ο τρούλος με τον Χριστό Παντοκράτορα και τους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης

Τι γαμπέρια από την Πόλη;

Άγιοι της Εκκλησίας

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Διακοσμητική κόγχη, χαρακτηριστικό αρχιτεκτονικό μέσο εκείνης της περιόδου με συνοδεία μαρμάρινης διακόσμησης

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Ψηφιδωτό που απεικονίζει την Βάπτιση του Ιησού

Ο τρούλος είναι ένα πραγματικό ψηφιδωτό αριστούργημα

Στο ημιθούλιο του ιερού βήματος υπάρχει ο Χριστός Υπεράγαθος και δίπλα του βρίσκεται η Θεοτόκος και ο Ιωάννης ο Πρόδρομος σχηματίζοντας την Δέηση. Το ψηφιδωτό διακοσμείται από επιγραφή και αφιέρωμα της Μαρίας Δούκαινας και μετέπειτα μοναχής Μάρθας στον σύζυγο Μιχαήλ Γλαβά. Τριγύρω υπάρχουν οι 4 Αρχάγγελοι.

Ο Χριστός Υπεράγαθος, ο σχηματισμός της Δέησης, οι Αρχάγγελοι και η επιγραφή της μοναχής Μάρθας

Έχω επισκεφθεί την Παμμακάριστο τόσες πολλές φορές μα παρ'όλα αυτά είχα μια επιπλέον ανεκπλήρωτη επιθυμία: να επισκεφτώ τον κυρίως ναό της Μονής που ακούει στο όνομα Fethiye Camii, δηλαδή τζαμί της Νίκης, εξαιτίας του νικηφόρου

πολέμου εναντίον την Γεωργίας και του Αζερμπαϊτζάν.

Ο επιμένων νικά ως φαίνεται και επιτέλους κατάφερα να εισέλθω κι εκεί, εκπληρώνοντας και αυτόν τον σκοπό μου. Ο χώρος βέβαια έχει υποστεί πάμπολες αλλοιώσεις και εκτός από ελάχιστες μικρές λεπτομέριες τίποτα δεν μαρτυρά την εκκλησιαστική καταγωγή του ναού. Μόνον το σημείο που βρίσκεται το μιχράπ, η περίεργη τοποθέτηση του μιμπέρ και μικρές οικοδομικές πινελιές ήταν αυτά που κατάφερα εγώ να παρατηρήσω. Εντύπωση μου προκάλεσαν τα πολλά και ογκώδη στηρίγματα αλλά και το γεγονός ότι αναγκάστηκαν να κατασκευάσουν επιπλέον κτίσμα για την τοποθέτηση του σημείου που δείχνει προς την Μέκκα.

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Στο εσωτερικό της Μονής Παμμακάριστου. Όλα μετατραπόμενα στις απαιτήσεις της μουσουλμανικής θρησκείας. Στο βάθος ο ναός επεκτείνεται προς τα δεξιά λόγω της θέσης του Μιχράπ

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Ο μεγάλος τρούλος της Παμμακάριστου με τα τόξα και τις αψίδες...κάτι μαρτυρά

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Το Mimber τοποθετημένο κι αυτό λοξά και μισοκρυμμένο υπό τον εσωνάρθηκα

Περπατώντας στο εσωτερικό του Φετιγιέ τζαμί βεβαιώθηκα ότι και εδώ υπάρχουν πολλές υπόγειες στοές και ότι το δάπεδο έχει υπερυψωθεί σε πολλά σημεία με την προσθήκη ξύλινου πατώματος. Στο σημείο μάλιστα όπου πιθανόν βρισκόταν το Άγιασμα του ναού, το ξύλινο δάπεδο υποχώρησε τόσο πολύ, που φοβήθηκα μήπως βρεθώ καταγκρεμισμένος στα υπόγεια της Παμμακάριστου!

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

*Τύμπανα, κόγχες, καμπύλες και κεραμικές
διακοσμήσεις είναι το γνώρισμα της
Παμμακάριστου*

Ποιητικές επιγραφές περιτριγυρίζουν τον ναό

Βγαίνοντας έξω δεν μπορούσα να μην ξαναθαυμάσω τον ναό και τα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά του. Οι πολλές καμπύλες, οι κόγχες, τα αετώματα και ο ανηλωμένος τρούλος εξαιτίας του τυμπάνου είναι ιδιαιτερότητες που διεγείρουν την φαντασία και δίνουν ζωντάνια στο οικοδόμημα. Σε αυτό προσθέτεται και η επιγραφή του ποιητή Μανουήλ Φιλή που διακοσμεί περιμετρικά τον ναό και δίνει την τελευταία πινελιά σε αυτό το αρχιτεκτονικό, καλλιτεχνικό και ιστορικό μεγαλείο.

Οι στιγμές που μπορεί να παραμείνει κάποιος στην Μονή Παμμακάριστου ποικιλούν. Για κάποιους αρκούν 10 λεπτά, για άλλους όμως χρειάζονται αρκετές ώρες ώστε να καταφέρει να θαυμάσει κάθε σπιθαμή και να ανακαλύψει όλα αυτά που θα χορτάσουν την “δίψα” της καρδιάς του.

Το μόνο σίγουρο είναι ότι η πραγματική επαφή με την Πόλη και η συνειδητοποίηση της σημασίας της πραγματοποιείται δίχως πολυμελής τουριστικές ομάδες και πούλμαν, μα με απέραντο ποδαρόδρομο και μάλλον με λιγοστή παρέα ή μοναξιά. Ίσως τότε η Πόλη θελήσει να “συνομιλήσει” μαζί σας και να σας παρουσιάσει την

πραγματική της υπόσταση. Ίσως να ανοίξει την αγκαλιά της και να σας προσκαλέσει σε ένα ταξίδι σε άλλες διαστάσεις. Εγώ πάντως νοιώθω πολύ τυχερός και χαρούμενος που έχω εισέλθει στην θαλπωρή της και κάθε μέρα βυθίζομαι όλο και πιο βαθειά μέσα της...

Πηγή: tixamperiaapothnpo1h.blogspot.com